

ISSN:2181-1458

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

**NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА**

**SCIENTIFIC BULLETIN OF
NAMANGAN STATE UNIVERSITY**

namdu.uz ilmiy@inbox.uz

[Namdu_ilmiybolim](#)

ISSN:2181-0427

2022

4

Бош муҳаррир: Наманган давлат университети ректори С.Т.Тургунов

Масъул муҳаррир: Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор М.Р.Қодирхонов

Масъул муҳаррир ўринбосари: Илмий тадқиқот ва илмий педагогик кадрлар тайёрлаш бўлими бошлиги Д.Дехқонов

ТАҲРИРҲАЙЪАТИ

Физика-математика фанлари: акад. С.Зайнобиддинов, акад. А.Аъзамов, ф-м.ф.д., доц. М.Тўхтасинов, ф-м.ф.д., проф. Б.Саматов. ф-м.ф.д., доц. Р.Хакимов, ф-м.ф.д. М.Рахматуллаев.

Кимё фанлари: акад.С.Рашидова, акад. А.Тўраев, акад. С.Нигматов, к.ф.д., проф.Ш.Абдуллаев, к.ф.д., проф. Т.Азизов.

Биология фанлари: акад. К.Тожибаев, акад. Р.Собиров, б.ф.д. доц.А.Баташов, б.ф.д. Н.Абдурахмонов.

Техника фанлари: - т.ф.д., проф. А.Умаров, т.ф.д., проф. С.Юнусов.

Қишлоқ хўжалиги фанлари: – г.ф.д., доц. Б.Камалов, к-х.ф.н., доц. А.Қазақов.

Тарих фанлари: – акад. А.Асқаров, с.ф.д., проф. Т.Файзуллаев, тар.ф.д. проф. А.Расулов, тар.ф.д., проф. У.Абдуллаев.

Иқтисодиёт фанлари: – и.ф.д., проф.Н.Махмудов, и.ф.д., проф.О.Одилов.

Фалсафа фанлари: –ф.ф.д., проф. М.Исмоилов, ф.ф.н., О.Маматов, PhD Р.Замилова.

Филология фанлари: – акад. Н.Каримов, фил.ф.д., проф.С.Аширбоев, фил.ф.д., проф. Н.Улуқов, фил.ф.д., проф. Ҳ.Усманова. фил.ф.д., проф. Б.Тухлиев, фил.ф.н. доц.М. Сулаймонов.

География фанлари: - г.ф.д., доц. Б.Камалов, г.ф.д., проф.А.Нигматов.

Педагогика фанлари: - п.ф.д., проф. У.Иноят, п.ф.д., проф. Б.Ходжаев, п.ф.д., п.ф.д., проф. Н.Эркабоева, п.ф.д., проф.Ш.Хонкелдиев, п.ф.д., проф. Ў.Асқарова, п.ф.н., доц. М.Нишонов, PhD П.Лутфуллаев.

Тиббиёт фанлари: – б.ф.д. Ғ.Абдуллаев, тиб.ф.н., доц. С.Болтабоев.

Психология фанлари – п.ф.д., проф. З.Нишанова, п.ф.н., доц. М.Махсудова

Техник муҳаррир: [Н.Юсунов](#)

Таҳририят манзили: Наманган шаҳри, Уйчи кўчаси, 316-уй.

Тел: (0369)227-01-44, 227-06-12 **Факс:** (0369)227-07-61 **e-mail:** ilmiy@inbox.uz

Ушбу журнал 2019 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Олий аттестация комиссияси Раёсати қарори билан физика-математика, кимё, биология, фалсафа, филология ва педагогика фанлари бўйича Олий аттестация комиссиясининг диссертациялар асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

“НамДУ илмий ахборотномаси–Научный вестник НамГУ” журнали Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг 17.05.2016 йилдаги 08-0075 рақамли гувоҳномаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги (АОКА) томонидан 2020 йил 29 август куни 1106-сонли гувоҳнома га биноан чоп этилади. “НамДУ Илмий Ахборотномаси” электрон нашр сифатида ҳалқаро стандарт туркум рақами (ISSN-2181-1458)га эга НамДУ Илмий-техникавий Кенгашининг 11.04.2022 йилдаги кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилиниб, илмий тўплам сифатида чоп этишга рухсат этилган (**Баённома № 4**). Мақолаларнинг илмий савияси ва келтирилган маълумотлар учун муаллифлар жавобгар ҳисобланади.

List of used literature:

1. PF-4947 of the President of the Republic of Uzbekistan dated February 7, 2017 "On the Strategy of actions for further development of the Republic of Uzbekistan".
2. PF-5106 of the President of the Republic of Uzbekistan "On increasing the effectiveness of state youth policy and support the activities of the Youth Union of Uzbekistan." July 5, 2017.
3. Karimov I.A. High spirituality is an invincible force. T., Spirituality, 2008, pp. 61-62
4. Spiritual and educational technologies of patriotic education in the context of globalization. Proceedings of the Republican Scientific-Practical Conference, 2019.

YANGI O'ZBEKISTONNING TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA MILLATLARARO TOTUVLIK MUHITINI MUSTAHKAMLASH ZARURATI

Xoliqov Lazizjon Maxmud o'g'li
Buxoro davlat universiteti izlanuvchisi

***Annotatsiya:** Mazkur maqolada millatlararo munosabatlarning mazmun-mohiyati va O'zbekistonda millatlararo munosabatlarni mustahkamlash borasida amalga oshirilgan strategik islohotlar, ijtimoiy falsafiy jihatdan tahlil etilgan. Shuningdek, 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida millatlararo totuvlik muhitini mustahkamlash zarurati borasidagi maqsad va rejalar yoritib berilgan.*

***Kalit so'zlar:** tolerantlik, strategiya, konfessiya, hamjihatlik, deklaratsiya, rezolutsiya, ma'rifat, 72-sessiya.*

НЕОБХОДИМОСТЬ УКРЕПЛЕНИЯ АТМОСФЕРЫ МЕЖНАЦИОНАЛЬНОГО СОГЛАСИЯ В НОВОЙ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА

Халиков Лазизжон Махмуд угли
Исследователь Бухарского государственного университета

***Аннотация:** В данной статье анализируются сущность и значение межнациональных отношений и осуществляемые в Узбекистане стратегические реформы по укреплению межнациональных отношений, социально-философский аспект. Также в новой стратегии развития Узбекистана на 2022-2026 годы освещены цели и планы по укреплению атмосферы межнационального согласия.*

***Ключевые слова:** толерантность, стратегия, конфессия, солидарность, декларация, резолюция, просвещение, 72- сессия.*

THE NEED TO STRENGTHEN THE ATMOSPHERE OF NATIONAL HARMONY IN THE DEVELOPMENT STRATEGY OF THE NEW UZBEKISTAN

Khalikov Lazizjon Maxmud ugli
Researcher at Bukhara State University

***Annotation:** this article analyzes the essence of nation-wide relations and the strategic reforms carried out to strengthen nation-wide relations in Uzbekistan, from a social philosophical point of view. In addition, the development strategy of the New Uzbekistan for 2022-2026 highlights the goals and plans for the need to strengthen the atmosphere of national harmony.*

Keywords: *tolerance, strategy, confession, solidarity, declaration, Resolution, enlightenment, 72-session*

Bugungi kunda millatlararo totuvlik, tolerantlik, bag'rikenglik, hamjihatlik masalasining nazariy va amaliy jihatlarini o'rganish dolzarb mavzulardandir. Millatlararo totuvlik va bag'rikenlik masalasi mamlakatimiz ijtimoiy-siyosiy, madaniy-ma'rifiy va huquqiy islohotlarning yangi taraqqiyot bosqichida muhim ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida qaralib kelinmoqda. U ota-bobolarimiz to'plagan jamiki noyob fazilatlar, qadriyatlar va an'analarning majmui, qolaversa, ular to'plagan tarixiy-ijtimoiy tajriba va barcha qarashlarni o'zida mujassam etadi. Ayniqsa, mamlakatimizda 130 dan ziyod millat va elatlar hamda 16 ta diniy konfessiya vakillari istiqomat qilib, 141 ta milliy-madaniy markaz va 36 ta do'stlik jamiyati faoliyat yuritayotganligi buning yorqin namunasidir.

Bu borada davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyev e'tirof etganidek, "...O'zbekiston – ulkan imkoniyat va boyliklarga ega mamlakat. Lekin bizning eng katta boyligimiz – turli millat va elatlar, diniy konfessiyalar vakillari o'rtasidagi tinchlik va barqarorlik, o'zaro hurmat va hamjihatlikdir, desam, o'ylaymanki, barchangiz bu fikrga qo'shilasiz. Bugungi kunda mamlakatimizda 130 dan ziyod millat va elat vakillari yagona va ahil oila bo'lib yashayotgani, fidokorona mehnati bilan jonajon O'zbekistonimiz ravnaqiga munosib hissa qo'shayotgani ayniqsa quvonarlidir. Biz bunday bebaho boylik bilan haqli ravishda faxrlanamiz hamda davlatimiz va jamiyatimizning bor kuch va imkoniyatlarini, mamlakatimizdagi do'stlik va ahillik muhitini yanada mustahkamlashga yo'naltiramiz" [1].

Keyingi yillarda millatlararo totuvlik masalasi haqida juda ko'p risola, o'quv qo'llanma va dasturlar chop etilgan va bu ishlar to'xtab qolgani yo'q. Buning sabablaridan biri esa, millatlararo totuvlik tushunchasining mohiyati va mazmuni jihatdan juda murakkab va serqirraligi, teran mazmunga ega ekanligi bilan izohlanadi.

Xususan, Falsafa qomusiy lug'atida millatlararo totuvlikka "muayyan hudud, davlatda turli millat vakillarining bahamjihat yashashi, hamkorlikda faoliyat yuritishini ifodalovchi tushuncha"[2] sifatida ta'riflangan.

Bundan ko'rinib turibdiki, ma'naviyat insonning fikri, aqli, g'oyasi, ishonch-e'tiqodi, fe'l-xulqi, yurish-turishi, borliqqa, tabiat-jamiyatga munosabati, yaxshilik-yomonlikka munosabatining yig'indisi. Shunchaki yig'indisi emas, balki shakllangan muayyan sharoitga tatbiq qilish mumkin bo'lgan majmui deb aytishimiz mumkin.

"Ma'naviyat asosiy tushunchalar izohli lug'ati"da "millatlararo totuvlik" tushunchasiga quyidagicha ta'rif berilgan: "Millatlararo totuvlik – millatlararo ahillik, xalqaro do'stlik, milliy g'oyaning asosiy g'oyalaridan biri, muayyan hudud, davlatda turli millat vakillarining bahamjihat yashashi, hamkorlikda faoliyat yuritishini ifodalovchi tushuncha"[3].

Oksford lug'atida millatlararo totuvlik (tolerantlik)ni "shaxs yoki buyumni noroziliksiz yoki aralashuvsiz qabul qilishga tayyorlik va qobillik" deb ta'riflanadi[4].

Rossiyada nashr etilgan sosiologik lug'atda esa, millatlararo totuvlikka quyidagicha ta'rif berilgan:

⌘ yot odamning turmush tarzi, xulqi, urf-odati, hissiyoti, fikri, g'oyasi, e'tiqodiga chidamlilik bilan yondashuv;

⌘ noqulay omillarni sezmay qolish natijasida sodir bo'lgan hodisalarga bag'rikenglik bilan yondashuv;

⌘ noqulay, nomaqbul hissiy omillar ta'siriga ham chidam bilan yondashuv[5].

Ko'rinib turibdiki, millatlararo munosabatlarning mazmun-mohiyatini har kim har xil tushunadi, ba'zilar uni asosan sabr-toqat deb tushunsa, boshqalar insoniyatning birligi, boshqalar huquqini hurmat qilish va boshqacha bo'lish huquqi deb tushunadi, yana boshqalar esa uni jazavalarga, nomuayyanlik vaziyatiga, mojaro vaziyatiga chidamlilik deb tushunadilar.

Demak, millatlararo munosabatlar – muayyan hudud, davlatda turli millat vakillarining bahamjihat yashashlari, hamkorlikda faoliyat yuritishlarini, mamlakatimizdagi turli millat va elatlar o'rtasida o'zaro hurmat, do'stlik va hamjihatlikni ifoda etuvchi tushuncha.

Nazarimizda, millatlararo hamjihatlik, har bir millat va elatning o'z vazifa va burchini anglab yetishni nazarda tutadi. Bu vazilalar va burch ko'p millatli muhitda hayot kechirish, shu jumladan, o'zining munosabatlariga, malaka va ko'nikmalariga, muloqot olib borish ehtiyojiga talabchanlik bilan qarash zarurligi, ya'ni bir-birini tinglash, tushunish, shuningdek, ko'p yillar mobaynida to'planib qolgan muammolarni sabr-toqat bilan o'zaro maslahatlashib, har qaysi tomonlar manfaatlarini hisobga olgan holda bosqichma-bosqich ijobiy hal qilishga intilishni taqazo qiladi.

Fikrimizcha, jamiyatimizning hozirgi kunida millatlararo munosabatlarning barcha omillarini hayotga tadbiq etish zarur. Avvalo shuni alohida qayd etish joizki, millatlararo hamjihatlik millatlararo aloqa madaniyatida millatlar va elatlarga o'zligini anglatishi bilan birga quyidagi masalalarni ham e'tiborga olishni nazarda tutadi:

- ⌘ millatlar, elatlar, irqning o'zaro bir-birini hurmat qilishi;
- ⌘ har bir millat, elatning tillarini qo'llab-quvvatlash, rivojlantirish;
- ⌘ har bir xalq tarixini hurmat qilish;
- ⌘ boshqa xalqlar milliy urf-odat va marosimlariga sabr-toqat bilan yondosha bilish;
- ⌘ turli dinlarga e'tiqod qiluvchilarga halal bermaslik;
- ⌘ milliy fe'l-atvor xususiyatlarining hisobga olinishi millatlararo munosabatlar jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatadi[6].

Shu alohida ta'kidlash joizki, o'z xalqining tarixini, urf-odatlarini tizimi, marosimlari, turmush tarzi o'ziga xosliklarini anglash va chuqur idrok etish nihoyatda muhim va zaruriy hol bo'lib, millatlararo hamjihatlikka bevosita ta'sir qiluvchi omillar hisoblanadi.

1948 yilda qabul qilingan BMTning universal Deklaratsiyasiga muvofiq ravishda insonning fuqarolik, siyosiy, shuningdek iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlari to'g'risidagi bitimlar tayyorlangan. Bugun jahondagi ko'pchilik davlatlar bu bitimlarni qo'llab quvvatlab kelmoqdalar. Inson huquqlari muammosi millatlararo totuvlik bilan chambarchas bog'liqligi inobatga olinib, "Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi"ning muqaddimasida bunday deyilgan: "Bashariyat oilasining barcha a'zolariga xos bo'lgan qadr-qimmatni hamda ularning teng va ajralmas huquqlarini e'tirof qilish ozodlik, adolat va yalpi tinchlikning negizidir"[7]. So'ngra hujjatning 1-moddasida: "barcha kishilar erkin tug'iladilar, ularning qadr-qimmatini va huquqlari tengdir" deb ta'kidlanadi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning 2017 yil 19 maydagi "Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonlari[8] Harakatlar strategiyasida belgilab berilgan davlatimiz mustaqilligi va suverenitetini mustahkamlash, xavfsizlik, barqarorlik va yaqin qo'shnichilik muhitini yaratishga qaratilgan o'zaro manfaatli va amaliy siyosatni yuritish, aholi, ayniqsa, yoshlar ongida insonparvarlik qadriyatlarini, turli millat vakillari o'rtasida o'zaro hamjihatlikni yanada mustahkamlash, bu borada amalga oshirilayotgan ishlarni sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarishda muhim qadam bo'ldi. Farmonda jamiyatda barqarorlik, tinchlik va totuvlikni

ta'minlash, fuqarolar ongida katta, ko'p millatli yagona oilaga mansublik tuyg'usini mustahkamlash kabi ishlarni yanada kengaytirish bo'yicha dolzarb vazifalar belgilab berildi.

Prezidentimizning 2017 yil 19 maydagi "Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmonlariga muvofiq Respublika baynalmilal madaniyat markazi va O'zbekiston xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik va madaniy-ma'rifiy aloqalar jamiyatlari kengashi negizida **Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalari qo'mitasi** tashkil etildi[9].

Xususan, Respublika baynalmilal madaniyat markazi va O'zbekiston xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik va madaniy - ma'rifiy aloqalar jamiyatlari kengashi negizida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalari qo'mitasining tashkil etilishi ham millatlararo totuvlik va bag'rikenglikni ta'minlash, tinchliksevar siyosatni, qo'lga kiritilayotgan yutuqlarimizni keng targ'ibot qilish kabilarga doir davlat siyosatini izchil amalga oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. 2018 yil oktabr oyidan boshlab O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalari qo'mitasi muassisligida "**O'zbekiston**" jurnali chop etila boshlandi.

2018-yil 12-dekabr kuni BMT Bosh Assambleyasining yalpi sessiyasida "**Ma'rifat va diniy bag'rikenglik**" deb nomlangan maxsus rezolyutsiya qabul qilindi. Loyihasi O'zbekiston tomonidan ishlab chiqilgan hujjat BMTga a'zo barcha davlatlar tomonidan bir ovozdan qo'llab-quvvatlandi.

Rezolyutsiyaning qabul qilinishi 2017-yil sentabr oyida Nyu-York shahrida bo'lib o'tgan BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ilgari surgan tashabbusning amaliy ifodasi bo'ldi[10].

Davlatimiz rahbari BMT yuksak minbarida turib so'zlar ekanlar, O'zbekiston tomonidan taklif etilgan rezolyutsiyaning asosiy maqsadi "barchaning ta'lim olish huquqini ta'minlashga, savodsizlik va jaholatga barham berishga ko'maklashishdan iborat" ekanini qayd etgan edilar. Hujjat "bag'rikenglik va o'zaro hurmatni qaror toptirish, diniy erkinlikni ta'minlash, e'tiqod qiluvchilarning huquqini himoya qilish, ularning kamsitilishiga yo'l qo'ymaslikka ko'maklashish"ga qaratilgan.

Ushbu tashabbusni amalga oshirish maqsadida O'zbekiston Tashqi ishlar vazirligi qator boshqa idoralar bilan hamkorlikda rezolyutsiya loyihasi matnini ishlab chiqish va uni Birlashgan Millatlar Tashkilotiga a'zo barcha davlatlar bilan kelishish bo'yicha tizimli ishlar olib bordi[11].

Mazkur rezolyutsiya nafaqat BMTga a'zo barcha davlatlar tomonidan bir ovozdan qo'llab-quvvatlangani, balki Shimoliy Amerika va Lotin Amerikasi, Osiyo, Afrika va boshqa qit'alarning 50 dan ziyod mamlakati bilan hammualliflikda qabul qilingani e'tiborga molik. Bu xalqaro hamjamiyat tomonidan O'zbekiston rahbari tashabbusining dolzarbligi va o'z vaqtida ilgari surilgan taklif ekanining yuksak e'tirofidan dalolatdir. Hujjatda dinlar, madaniyatlar va konfessiyalararo munosabatlardagi uyg'unlikni rag'batlantirish hamda ayrim shaxslarga nisbatan din va e'tiqodlar zamiridagi kamsitishlarga yo'l qo'yilishiga qarshi kurashishga qaratilgan barcha xalqaro, mintaqaviy va milliy tashabbuslar qo'llab-quvvatlanadi.

Shuningek, 2021 yil 10 fevralda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan "Xalqlar do'stligi" kunini belgilash to'g'risida"gi qonun imzolandi. Shu munosabat bilan 30 iyul kuni O'zbekistonda "Xalqlar do'stligi" kuni sifatida belgilandi [12].

2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasining 74-maqsadida jamiyatda millatlararo totuvlik va dinlararo bag'rikenglik muhitini mustahkamlash yuzasidan quyidagi ustuvor vazifalar belgilab olingan:

Birinchidan, milliy madaniy markazlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tizimini yanada takomillashtirish.

Ikkinchidan, millatlararo munosabatlar sohasida O'zbekiston Respublikasi davlat siyosati konsepsiyasining izchil amalga oshirilishini ta'minlash.

Uchinchidan, turli millat yoshlari uchun qo'shimcha qulay shart-sharoitlar yaratish, ularda fuqarolik burchini anglash, vatanparvarlik, bag'rikenglikka asoslangan millatlararo muomala madaniyatini yuksaltirish.

To'rtinchidan, xorijiy tillarda faoliyat yuritayotgan hamda millatlararo munosabatlar sohasida davlat siyosatini yoritayotgan ommaviy axborot vositalarini davlat tomonidan qo'shimcha qo'llab-quvvatlash choralarini ko'rish.

Beshinchidan, xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini rivojlantirish maqsadida do'stlik jamiyatlari faoliyatini takomillashtirish [13].

Muxtasar qilib aytganda, millatlararo totuvlik fuqarolik jamiyatining qadriyati va normasidir. Shu ma'noda u jamiyat barcha a'zolarining turlicha bo'lish huquqida, dinlar (konfessiyalar) siyosiy, etnik va boshqa ijtimoiy guruhlar o'rtasidagi uyg'unlikni ta'minlashda, dunyodagi turli madaniyatlar, sivilizatsiyalar va xalqlarning xilma-xilligini hurmat qilishda, tashqi qiyofasi, tili, e'tiqodlari, urf-odatlar va diniy qarashlari bir-biridan farq qiladigan kishilar bilan hamkor va hamjihatlikka tayyorlikda namoyon bo'ladi. O'zbekistonning xalqaro maydonda yaqin va uzoq qo'shnilarimiz bilan olib borayotgan do'stona aloqalarini, o'zaro hamkorlik munosabatlarini rivojlantirishga qaratilgan tashqi siyosatini, dunyoning turli mintaqalarida yuz berayotgan qarama-qarshilik va to'qnashuvlarni faqatgina siyosiy muzokaralar, tinchlik yo'li bilan hal etish bo'yicha yondashuv va qarashlarining mazmun-mohiyatini har birimiz teran anglashimiz lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz // "Xalq so'zi" gazetasi, 2021 yil 7 noyabr, № 238 (8018)
2. Falsafa qomusiy lug'ati. -T.: "Sharq", 2004. -B.262.
3. Ma'naviyat asosiy tushunchalar izohli lug'ati. -T.: "G'ufor G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi", 2009. -B.379.
4. Тишков В.А. О толерантности. //Толерантность и согласие. Материалы международной конференции "Толерантность, взаимопонимание и согласие". Якутск, июнь, 1995. М., 1997. -С.19.
5. Российская социологическая энциклопедия. -М.: "Наука", 1998. -С.278.
6. Karimova E. O'zbek tolerantligining o'ziga xos xususiyatlari. -T.: "O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti", 2006. -B.33.
7. Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi. //Saidov A.X. Inson huquqlari umumiy nazariyasi. -T.: "O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi", 2012. -B.196.
8. "Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5046-sonli Farmoni, 2017 yil 19 may. // "Xalq so'zi" gazetasi, 2017 yil 23 may.
9. <http://www.uza.uz/oz/> O'zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivojlantirishning yangi bosqichi.

10. <https://mfa.uz/> O'zbekiston Prezidentining tashabbusi jahon hamjamiyati tomonidan bir ovozdan qo'llab-quvvatlandi.
11. <https://mfa.uz/> O'zbekiston Prezidentining tashabbusi jahon hamjamiyati tomonidan bir ovozdan qo'llab-quvvatlandi.
12. O'zbekiston Respublikasining "Xalqlar do'stligi kunini belgilash to'g'risida" 10.02.2021 yildagi O'RQ-672-sonli Qonuni // <https://lex.uz/docs/-5277501>
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi 28.01.2022 yildagi PF-60-sonli Farmoni // <https://www.lex.uz/docs/-5841063>
14. Turdiyev B. S. The role of national harmony in the strategy of spiritual renewal //Scientific Bulletin of Namangan State University. – 2019. – T. 1. – №. 6. – С. 229-233.
15. Sobirovich T. B. The implementation of human indicator reforms in Uzbekistan //Asian Journal of Multidimensional Research. – 2021. – T. 10. – №. 9. – С. 197-202.

НАҚШБАНД НОМИ ИЛА АРЖУМАНД

Наврўзова Гулчеҳра Неъматовна

Бухоро муҳандислик-технология институти "Ижтимоий фанлар" кафедраси
профессори, фалсафа фанлари доктори Dr.Sc.

Тел: 91 411-77-07 email: premium.progress@mail.ru

Аннотация: Мақолада жаҳонга машҳур Нақшбандия камолот йўлини асослаган ва Башоуддин Нақшбанд номи билан машҳур булган Муҳаммад ибн Муҳаммад ап - Бухорий (1318 -1389) ҳаёт йўли таҳлил этилиб, унга Нақшбанд номи берилганининг сабаблари манбалар асосида таҳлил этилган. "Мақомоти хожа Нақшбанд" асосида унинг кимхоб матосига нақш боғлаш касби билан шугулланганлиги ва Алишер Навоийнинг 'Хайрат ул-аброр" асаридаги 30 мисра таҳлилидан Нақшбандия таълимоти туфайли бу номга мушарраф булганлиги асослаб берилган.

Калит сўзлар: Нақш, нақш боғловчи,, Наққош, қалб, кўнғил, аржманд, Шоҳ Нақшбанд, Нақшбандия.

ИЗВЕСТНЫЙ ПО ИМЕНИ НАКШБАНДА

Наврўзова Гулчеҳра Неъматовна

профессор Бухарского инженерно-технологического института,
доктор философских наук кафедры "Общественных наук"

Тел: 91 411-77-07 email: premium.progress@mail.ru

Аннотация: В статье проанализирован жизненный путь Мухаммада ибн Мухаммада аль-Бухари (1318-1389), известного как Бахауддин Накшбанд, основатель всемирного известного учения Накшбандия. В основе лежит книга «Мақомоти Хожа Накшбанд», в которой говорится что он занимался вышиванием на ткани кимхоб. В анализе 30 строк из произведения Алишера Навои «Хайрат ул-аброр» говорится он получил это звание благодаря учению Накшбандия.

Ключевые слова: накш, соединитель накшов (узор), наккош сердце, душа, арджманд, шах Накшбанд, Накшбандия

29	Жанубий оролбўйи чўл ҳудудлари тўлиқсиз ўзгариш билан ривожланувчи (Insecta- hemimetabola) ҳашаротлари фаунаси.	
	Юсупова А.Ж., Тажетдинова С.А., Абдуллаева Ж.К., Мадреймова М.Т	153
30	Особенности медико-психического здоровья и эмоционального благополучия пожилых людей в условиях глобализации в современном мире.	
	Абдуллаев Ғ.Р., Эгамбердиев Р.И., Сидиков А.М., Мирзаолимов М.М	159
31	Подращивание личинок карпа (Сyprinus carpio) и белого амура (Stenopharyngodon idella) в солоноватой воде дренажной системы Узбекистана с использованием соевого молочка	
	Тошова Н.Р., Носиров О.Т., Юлдашов М.А., Камилов Б.Г.	165
32	Морфометрическая характеристика сазана (сyprinus carpio) в озере тузкан	
	Куватов А.К., Азизов Н.Я., Атамуратова М.Ш	171
33	Суғориладиган ўтлоқи-бўз тупроқларнинг экологик ҳолати	
	Узаков З.З., Каримов Х.Н	175
34	Фарғона водийси балиқчилик кўлларининг гидробиологик ҳолати	
	Исмоилов У.А., Мадумарова С.О., Атаджанова М.Х	181

**05.00.00 ТЕХНИКА ФАНЛАРИ
ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ
TECHNICAL SCIENCES**

35	Asosiy xom ashyolar ularning tarkibi va xossalari	
	Aliyeva G.S	185

**09.00.00 ФАЛСАФА ФАНЛАРИ
ФИЛОСОФИК ИЕ НАУКИ
PHILOSOPHICAL SCIENCES**

36	Alisher navoiy asarlarida ahloq masalalari.	
	Ibrahimov B.B	189
37	Марказий осиедаги ислохотлар инсон тараққиети нуқтайи назаридан	
	Ширинов А.Қ	193
38	Talabalarda vatanparvarlikni rivojlantirish bugungi kun masalasi	
	Tillaev B.A	197
39	Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida millatlararo totuvlik muhitini mustahkamlash zarurati	
	Xoliqov L.M	200